

Aug.25. A 9 órai Szt. István körmenetet a bíboros hercegprímás dr. Mindszenty József tartotta, du. 2 -kor ünnepélyes litánia volt a Bazilikában. Az egyházközségi óvoda megkezdi működését a Farkas féle vendéglő helyiségeiben. Szeptember 19-én, a bombatámadás 2. évfordulóján gyászmise az akkor meghalt egyházközségi hívekért.

A templom javítási munkálatai folytak, a háború okozta sérülések kijavítására. A templom épület kis kupolája, állványozás és munkálatai 14.891 milliárd pengő volt. (Pénzromlás) Az ács munkák, üvegezés, bádogozás, a kupola faanyagának első részletének kifizetése már forintban történik. Bevezetik az új forintot. A kupola ács munkáihoz 3 vagon felvidéki, borovi fenyőre van szükség. Sóstói temető kápolnán is sok a javítani való.

Október hónapban a következő felhívást küldte a plébános az egyházközség családjaihoz: *„Kedves Híveim! Az idei tél nincstelensége sok családnak önhibáján kívül súlyos gondot okoz. Egyházközségünk nagy családja nem nézheti tétlenül testvéreink és gyermekeink nyomorát, hanem szeretettel akarja megosztani azt a keveset is, amije van. A téli hónapokban híveink adományából és a külföldi kat. testvérek támogatásából az arra rászorulókat étkeztetéséről és megsegítéséről gondoskodni akarunk. Szeretettel kérem kedves híveimet, hogy ezen írásom mellékletére szíveskedjenek felírni azt, amit jószerivel tehetségéhez mérten a szegények és nélkülözők részére akár pénzben akár élelemben vagy használt ruházatban juttathat. Szíves adományáért az egyházközség vezetősége elküldi megbízottját, mind a havonként, mind az egyszeri adományért. Három nap múlva a kitöltött, mellékelt írást (a nem kívánt rész törlendő) megbízottainknak átadni szíveskedjen, hogy számítás készíthessünk a segélyezés módjáról.*

Székesfehérvár, 1946.október hó. Hálás szeretettel:

*Kéri Nándor
Vasút vidéki plébános*

A sóstói kápolnában gyászmise minden meghalt hívóért. Megalakul a „Szülők Szövetsége” csoport, az iskolai gondok és problémák miatt. Adventben a roraték után katolikus oktatás tartanak a kápolnában (tanácsterem) Hitterjesztő csoportvezetőknek gyűlés, 3 napon át lelkigyakorlatos beszédek. A püspök úr dec. 15 én tartott záró szentmiséjén közös áldozás.

Karácsonykor az éjféli misét újra megtarthatják a templomba.

Egyesületek létszáma: Misszió 300 fő, Rózsafüzér 120 fő, Férfi csoport 100 fő, Női csoport 80 fő, Oltár egylet 130 fő, Földműves férfiak 50, leányok 45 Szívgyárda.

1947

A hatóság mozgalmat indított a hadifoglyok megsegítésére és kórházának rendbe hozására. A magyar társadalomtól 100 millió forintnyi segítséget kérnek. Megbízottak fogják a családokat felkeresni ebben az ügyben.

A Hitterjesztési egyesület csoportvezetőinek gyűlése a plébánián. Szalay Gyulát, egyházközségünk hívét a püspök atya pappá szentelte. Felsővárosi búcsú a város fogadalmi ünnepe egyházközségünk is testületileg részt vesz rajta. Kilenc napos engesztelő ájtatosság indul a családokért.

Február 10-én délután fél hatkor írják alá Párizsban a magyar békeszerződést, ezen idő alatt a székesfehérvári hívek a bazilikában délután 5 órától imaórákat tartanak. Az egyházközségi óvoda megkezdi a foglalkozásokat. Az egyházközség tóvárosi ifjúsági csoportja, színielőadást tartott a palotavárosi egyházközségi otthonba.

A híveknek világnézeti előadások a nagyböjtben és péntekenként keresztúti ájtatosság. Március 25. A katolikus nők napja, a bazilikában közös szentáldozás van a nők részére.

A Prohászka emlékűnnep nagyhétre esett, halálának 20 éves évfordulója. Méltó megünneplése végett fehér vasárnapra (ápr.13.) lett áthelyezve. A Magyar Püspöki Kar *Mindszenty József* hercegprímással az élen megjelent az ünnepségen. Nem csak az egyházi hívek, de a magyar társadalom is bekapcsolódott ebbe. A megszervezés sok nehézségbe ütközött, - törölték a busz járatokat stb. - mégis 25 ezer ember jelent meg. Bár a templomba csak 5000 hívő fért a legnagyobb zsúfoltságban, de a megafonok - hangszórók – segítségével bekapcsolódott az egész környék hívő serege.

A bíboros hercegprímás dr. Mindszenty József mondta az ünnepélyes szentmisét 10 órakor. Az emlékbeszédet is a hercegprímás tartotta. Du. 3 órakor *Kovács Sándor* szombathelyi püspök az ifjúságnak, este 6 -kor *Grósz József* kalocsai érsek a szülőknek tartott szentbeszédet. Mind az ifjúsági, mind a szülők megbízottjai fogadalommal kötötték le magukat az egyházhoz való hűségre. *Bernáth Pál* és özv. *Molnár Istvánné* voltak a fogadalomtevők.

Az ünnepségen jelen voltak még, dr. *Czapik Gyula* egri érsek, *Shvoy Lajos* székesfehérvári, dr. *Pétery József* váci, dr. *Bánás László* veszprémi, *Hamvas András* csanádi, *Papp Kálmán* győri püspökök, *Kelemen Krizosztón* pannonhalmi főapáti, és dr. *Endrédi Vendel* zirci főapát.

Május. Engesztelő litánia abból az alkalomból, hogy „barbár” kezek Prohászka Ottokár szobrát Budapesten ledöntötték a Károlyi kertben. A szobornak a feje tört le, bár a „megrendelő” - Károlyi Mihály – kérte, hogy óvatosan döntsék, ne essen bántódása a szobornak. A katolikus hívek virágerdővel borították a ledöntött szobrot. dr. Mindszenty József akkor azt mondta: „*Prohászka ettől nem kisebb, de nagyobb lett*”.

A Budai és Lövölde út sarkán álló háborús sérüléseket szenvedett kereszt megáldása. A helyreállítás költségét *Nagy Lajos* villanyszerelő és neje *Varga Emma* vállalta. Ez a kereszt most a templomudvarunkban van, az úgynevezett „pestis kereszt”. A képviselőtestületi ülésen bejelentik, hogy az új igazgatási határozat szerint a testület 40 tagja helyett csak 22 fő lehet. Dr. *Sinkó József* képviselő kezdeményezi, hogy Székesfehérvár 7 egyházközsége közösen szervezzen egy új katolikus iskolát, mert a Ciszter és a Zárda iskola befogadó képessége kevés.(Egy év múlva már ez se lesz.)

Egyházközségünkben a szentmisék: 6 óra, 8 óra, 10 óra és 12 órakor vannak. *Mohai József* egyházközségünk 13. papi hivatást választó, felnevelt fia. Első szentmiséje és áldása templomunkban. Az egyházközség óvodásainak ünnepélye s évváró műsora a templom udvarán van.

Aug.15. Nagyboldogasszony tiszteletére megtartott nagykörmeneten testületileg vesz részt az egyházközség. Szt. István napján a 8 órai mise után csatlakozunk a városi körmenethez.

A Mária napi búcsú keretében Bodajkon nagy ünnepségek, szombaton már gyalogos zarándokok indulnak, Felsővárosból, Belvárosból a kegyhelyre ahol részt vesznek az esti gyertyás körmenetben és az éjszakai szentségimádásban. Vasárnap reggel különvonat indul városunkból Bodajkra.

Október az ország minden templomában litánia a Boldogasszony év meg ünneplése alkalmából. Az Országos Vöröskereszt gyűjtést indít a hadifoglyok javára. Nemzeti Mária Kongresszus Budapesten.

Shvoy Lajos megyéspüspök meglátogatja az egyházközséget azon alkalomból, hogy 20 év előtt indult el az önálló egyházközségi élet útján.

A város minden egyházközsége egy időben tartott nyolc napos missziót. Minden reggel és este 6 órakor missziós szentbeszéd a Prohászka templomban. A missziót P. *Fülöp* és P. *Rafael* szerzetes atyák tartották. 800 hívő áldozott. Az akkori hívekből az áldozókötelesek 50 %. Missziós kereszt templomunk előterében látható.

A bazilikában Bory Jenő szobrászművész alkotását - **Mária a világ királynője** -- szentelte fel a megyés püspök. A karácsonyi éjféli misét a templomban engedélyezi az Egyházi Hatóság.

Az 1947-es országgyűlési választásokon a Keresztény Női Tábor a „Sloki” jelöltjeként - *Slachta Margit* féle párt - Kéri Nándort megválasztották országgyűlési képviselőnek. A képviselői működésének idejére az Egyházi Hatóság *Lendvay Zoltánt* bízta meg a spirituális kisegítéssel.

Folynak az 1944-ben leégett templom kupola helyreállításának munkálatai. A kupolát gudrolit szigetelő anyaggal vonták be a beázás miatt. Az összezsugorodott rézlemezeket, beolvasztották, és szerettek volna helyettük új lapokat kérni, de a régi belga cég már nem volt, az új vállalat ezt nem vállalta és csak hulladékként vette át. Így vaslemezeket tudnak csak felrakni, ami rendkívül gyorsan korrodál az időjárási viszonyok miatt. Három vagon felvidéki borovi fenyőt szereznek be, amelynek költsége 79.516 Ft. A Sóstói temető kápolna rendbehozatalára 1.000 Ft segélyt adott a kultuszminisztérium

1948

Hitterjesztési csoportvezetők összejövetele. Az egyházközség műsoros teaestje a vasutas székházban. A hirdetésekben kértünk egy tolóközi beszerzéséhez segítséget egy egyházközségi fiú részére, mert a háborús események következtében elvesztette jobb karját és két lábát.

Folytatódik a kupola helyre állítása az ácsmunkákkal, tetőgerenda felrakás, bedeszakázás. A felső 1/3 részben a jó anyagú régi rézlemezek kerülnek fel, az alsó 2/3 részbe vaslemezek, lekezelik miniummal, majd 2 x olajfestékkel átfestik.

Katolikus böjti rend szerint, szigorú böjt csak hamvazószerda és nagypéntek. Egyházmegyénkben a püspök úr a kántorböjtek szombatját megtartóztatási napokká tette a papi hivatásokért.

A Bazilikában nagyböjtbe hétfő és csütörtökönként konferencia beszédeket tartanak csak a férfiak részére. Nagylányok részére lelkigyakorlat a Szt. István teremben. A vasútvideki nők lelkigyakorlata a kápolnában.

Márc.14. Engesztelő ájtatosság a h a z á é r t.

Március 19. Az egyházmegye főpásztora önkéntes szigorú böjtre hívta föl a híveket a magyar hazáért, az anyaszentegyház szabadságáért és felmagasztalásáért. Imádkozzunk és engeszteljünk, hogy a bűnös Magyarország adjon helyet a kegyelmi Magyarországnak. Ezen a napon a templom harangjai négyszer fogják negyedórán át figyelmeztetni a híveket, hogy imádságos lelkületüket ajánlják fel erre a szent célra.

Március 21. Virágvasárnap. E naptól kezdve a szentmisék, a háborús károktól részben felújított templomban vannak. Három és fél év után nagy öröm ez egyházközségünknek. A templom javítását 1945 – 48 között *Tóth Ferenc* építési vállalkozó és társai végezték, *Molnár Tibor* városi főmérnök ellenőrzése mellett.

Prohászka emlékűnnepély templomunkban. Amelynek szónoka P. *Badalik Bertalan* O.P. volt.

A Széchenyi úti kereszt felújítása és felszentelése (az aluljáró után). Az egyházközségi adók kivetési jegyzéke 15 napra közszemlére téve a plébánián. A Börgöndi úti helyreállított kereszt megáldása és búzaszentelés. (A hatvanas években még állt ez a kereszt, ma már nincs meg.)

A Bazilikában minden vásár- és ünnepnap este 7 órakor szentmisék vannak azok részére, akik ezen a napon dolgozni kénytelenek.

Május hónapban az országgyűlés elfogadta az iskolák államosítására szóló törvényjavaslatot, mely óriási mértékben sújtotta a katolikus egyházat, mert az óvodától az egyetemig a magyar ifjúság túlnyomó többségét vallás-erkölcsi szellemben nevelte. Egy ideig még kötelező volt a hitoktatás, de később fakultatív lett.

Úrnap körmenet a régi fénnel megtartva, és egyúttal tíz éves évfordulóját ünnepeelve a budapesti Eucharisztikus Kongresszusnak. Részt vett az egyházközség, zászló alatt testületileg a Jézus Szíve templom búcsújának körmenetén

Jún.16. Az 1848 XXXIII. Törvény államosította az összes tanintézeteket.

Aug. Három napos tridium a Boldogasszony tiszteletére.

1. Egyház szabadságjogaiért.
2. Hazánkért, hadifoglyainkért,
3. Ifjúságunkért.

A Boldogasszony és a Szt. István körmeneten testületileg vett részt az egyházközség.

Szept.8. munkanap lett és tanítás, ezért a ½ 9-es szentmise helyett este ½ 7 -kor van szentmise.

Szept.26. Az egyházmegyei Bodajk Kegyhely Mária ünnepség keretében a zárandokokat Szt. István fejereklyéje fogadta. dr. Mindszenty József bíboros hercegprímás ünnepi szentmisét és szentbeszédet mondott. Fehérvárról 3 gyalogos csoport indult: szombat reggel fél nyolckor, délután kettőkor és vasárnap hajnalban fél háromkor. Nemcsak a környékbeli községek, de a székesfehérvári hívek nagy sokasága, vonaton, lovas kocsin, gyalogosan siettek a bensőséges, szép ünnepen való részvételre.

Okt. Rózsafüzér litániával kapcsolatos 3 napos tridium lesz, az ifjúságért, a háború áldozataiért, és az elhunyt hívekért.

A Város Törvényhatósága nevében a helyettes polgármester értesítette az egyházközséget, hogy a város a kegyúri jogot megszüntette.

A plébánia tanácstermében *Török Jenő* piarista tanár a szülők részére konferencia beszédet mondott az ifjúság valláserkölcsei neveléséről. Adventben roráték, felnőttek katekézisével.

December 26. Mindszenty József bíboros hercegprímást letartóztatják.

1949

A Vízkereszt munkanap ezért du. 5-kor is van szentmise. Január 30. A reggel fél nyolcas szentmisén a kápolnában (tanácsterem) a püspök úr megköszöni a híveknek az áldozatkészséget, hogy a háborús időkben leégett templom külső kupoláját helyre állították. A szentmise után részt vett a plébánia emeleti nagyszobájában a képviselőtestületi gyűlésen.

Február 1. A köztársaság megalakulásának évfordulóján szentmise a hazáért. Gyertyaszentelőn ünnepi mise-rend van. Hamvazó szerdától a szentmisék a templomba lesznek.

Márc.14. Dr. Büttner Ferenc hivatalos látogatása. A férfiak részére 3 napos nagyböjti lelkigyakorlat a plébánia tanácstermében, 27 fő volt a közös szentáldozó. Felnőtt lányok 3 napos lelkigyakorlata a Bazilikában. Az egyházközség női lelkigyakorlata a tanácsteremben.

A kultúrház melynek csak a falai álltak rendbe tették úgy, hogy ne lehessen szemétkerakó helynek használni. Ajtóit, ablakait befalazták.

Április 3. XII. Piusz pápa aranymiséje alkalmából templomunkba egész napos lelkigyakorlat, du. 5-től Prohászka emlékünnepség, a szentbeszédet dr. *Sík Sándor*, a magyar piaristák tartományfőnöke tartotta.

Nagyszerda, csütörtök, péntek este Jeremiás siralmi. Szombaton du. 4-kor feltámadási körmenet. A litániák előtt este egy órával felnőtt katekézis van.

Május 6. A bazilikában papszentelés. A gyermekek első szent áldozása, szeretet reggelivel, melyet a női csoport készít.

Egyházközségi képviselő testületi ülés a plébánián. Az államosított romos óvoda épületét (Lövölde u. 41-43.) megfellebbezték, mert az államosítás ideje alatt már nem óvodai célokat szolgált, mert az óvoda akkor már bérelt helyen működött. A hatóság visszaadta az egyházközségnek a romos ingatlant. A sekrestye felépítéséhez szükséges 10.000 Ft kölcsön felvételét engedélyezi az Egyházmegyei Hattóság.

Azokon az egyházi ünnepeken, mellyen munkanap van, az esti misék 7 órakor kezdődnek, hogy a dolgozók is részt tudjanak rajta venni.